

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

เทศบาลตำบลแซแล

อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนง ของทุกองค์กร ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบ กับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการ นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่ง ของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลแชแล จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สิบบนจากการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของ การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในเทศบาลตำบลแชแลและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

นายสันติย์ กาลวิบูลย์
(นายสันติย์ กาลวิบูลย์)
นายกเทศมนตรีตำบลแชแล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

1. ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

2. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่ การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

3. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการ รับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็น ในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตาม ทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

5. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

5.1. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

5.2. การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

5.3. การจัดซื้อจัดจ้าง

5.4. การบริหารงานบุคคล

1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อม ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ 1 ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมิน ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ใน การดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความ เสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/ พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
เทศบาลตำบลแชแล
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

ชื่อกระบวนการ/งาน การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง หรือรื้อถอน
ชื่อหน่วยงาน กองช่าง เทศบาลตำบลแชแล
ผู้รับผิดชอบ นายสุทธิเดช ทินบุตร โทรศัพท์ 042-219797

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
1	รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน		/
2	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์		/

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
เทศบาลตำบลแชแล
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อกระบวนการ/งาน การให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาลตำบลแชแล
ชื่อหน่วยงาน สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลแชแล
ผู้รับผิดชอบ นายพนมกร พานพิมพ์ โทรศัพท์ 042-219797

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
1	เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนที่มาติดต่อราชการ		/
2	ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือพวกพ้องหรือญาติ		/

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
เทศบาลตำบลแชแล
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง

ชื่อกระบวนการ/งาน การบริหารสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง

ชื่อหน่วยงาน กองคลัง เทศบาลตำบลแชแล

ผู้รับผิดชอบ นางสาวพรณี พรหมแสนปิง โทรศัพท์ 042-219797

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
1	คณะกรรมการตรวจการจ้าง ไม่ได้ ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการ เจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูล ตามที่ผู้รับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปทำการ ตรวจรับงานก่อสร้าง		/
2	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีประโยชน์ทับ ซ้อน หรือเรียก รับ ประโยชน์ในการ จัดซื้อ หรือเอื้อประโยชน์ให้ ผู้ประกอบการ บางราย		/

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
เทศบาลตำบลแชแล
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ด้านความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ชื่อกระบวนการ/งาน การบริหารงานบุคคล

ชื่อหน่วยงาน สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลแชแล

ผู้รับผิดชอบ นางสาวอรอุมา สุทธิวรรณ โทรศัพท์ 042-219797

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
1	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อ รับพนักงานเข้าทำงาน		/

2. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

● **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ

● **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

● **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน
ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

● **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คน
ที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต					
1	รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจสอบมาตรฐาน		/		
2	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์			/	
การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมาย					
3	เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับประชาชนที่มาติดต่อราชการ	/			
4	ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือพวกพ้องหรือญาติ	/			
การจัดซื้อจัดจ้าง					
5	คณะกรรมการตรวจการจ้าง ไม่ได้ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการเจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลตามที่ผู้รับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปทำการตรวจรับงานก่อสร้าง		/		
6	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีประโยชน์ทับซ้อนหรือเรียก รับ ประโยชน์ในการจัดซื้อหรือเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการบางราย		/		
การบริหารงานบุคคล					
7	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน			/	

3. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ความเสี่ยงด้าน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการป้องกัน การทุจริต
ความเสี่ยงการทุจริตที่ เกี่ยวข้องกับการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ใน ระหว่างออกตรวจสถานที่ตั้งที่ขอ อนุญาตประกอบกิจการ โดยเอื้อ ประโยชน์	2 x 2 (ปานกลาง)	1. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ออก ตรวจสถานประกอบการให้ จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ พร้อมแนบรูปถ่ายสถาน ประกอบการเสนอผู้บริหาร ประกอบ การพิจารณาอนุญาต 2. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ประกอบคำขอ 3. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำ ผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าว ข้างต้น จะต้องได้รับการ พิจารณาทางวินัยตามระเบียบ ข้อบังคับ
ความเสี่ยงการทุจริตใน ความโปร่งใสของการใช้ อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินเพื่อรับพนักงาน จ้างเข้าทำงาน		1. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อ ประชาสัมพันธ์ตามช่องทาง ต่าง ๆ 2. ห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ใน การรับสมัครพนักงานเรียกรับ ผลประโยชน์ในการรับพนักงาน เข้าทำงาน 3. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำ ผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าว ข้างต้น จะต้องได้รับการ พิจารณาทางวินัยตามระเบียบ ข้อบังคับ

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการงาน	ระดับความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการป้องกัน การทุจริต
การจัดซื้อจัดจ้าง	1.คณะกรรมการตรวจการจ้าง ไม่ได้ ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการ เจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูล ตามที่คุณรับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปทำการ ตรวจรับงานก่อสร้าง 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีประโยชน์ ทับซ้อน หรือเรียก รับ ประโยชน์ใน การจัดซื้อ หรือเอื้อประโยชน์ให้ ผู้ประกอบการ บางราย	2 x 2 (ปานกลาง)	1.คณะกรรมการตรวจรับ การจ้างจะต้องลงพื้นที่ตรวจ ความคืบหน้าของงาน พร้อมกับทำบันทึกรายงาน ผลด้วย 2.กำชับเจ้าหน้าที่ว่าห้ามมี การเรียกรับ หรือรับ ทรัพย์สินจากผู้รับจ้าง
การบริหารงานบุคคล	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อ รับพนักงานเข้าทำงาน	2 x 2 (ปานกลาง)	กำหนดหลักเกณฑ์ในการ บริหารงานบุคคลที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม